

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU SAPONIA D.D.

Mustapić, Tea

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:888954>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-11**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU

EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA
PRIMJERU SAPONIA D.D.**

Mentor:

Izv.prof.dr.sc. Silvia Golem

Studentica:

Tea Mustapić

Split, rujan 2020.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Definiranje problema istraživanja	1
1.2. Ciljevi istraživanja	1
1.3. Metode rada.....	1
1.3. Struktura rada	1
2. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI	2
2.1. Pojam i vrste financijskih izvještaja	3
2.1.1. Bilanca.....	3
2.1.2. Račun dobiti i gubitka	4
2.1.4. Izvještaj o novčanim tokovima	5
2.1.5. Izvještaj o promjenama kapitala.....	6
2.1.6. Bilješke uz financijske izvještaje	6
3. TEHNIKE I POSTUPCI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	7
3.1. Horizontalna analiza.....	7
3.2. Vertikalna analiza	7
3.1. Financijski pokazatelji uspješnosti poslovanja	8
3.1.1. Pokazatelji likvidnosti	8
3.1.2. Pokazatelji zaduženosti	9
3.1.3. Pokazatelji aktivnosti (obrtaja).....	10
3.1.4. Pokazatelji ekonomičnosti.....	11
3.1.5. Pokazatelji profitabilnosti	11
3.1.6. Pokazatelji investiranja	12
4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU SAPONIA D.D.....	13
4.1. Opće informacije o Saponia d.d.....	13

4.2. Horizontalna analiza finansijskih izvještaja Saponije	16
4.3. Vertikalna analiza finansijskih izvještaja Saponije	21
4.4. Analiza finansijskih izvještaja na temelju skupine pokazatelja	24
4.4.1. Pokazatelji likvidnosti	24
4.4.2. Pokazatelji zaduženosti	25
4.4.3. Pokazatelji aktivnosti (obrtaja).....	26
4.4.4. Pokazatelji ekonomičnosti.....	27
4.4.5. Pokazatelji profitabilnosti	28
4.4.6. Pokazatelji investiranja	28
5. ZAKLJUČAK	30
LITERATURA.....	31
POPIS SLIKA	32
POPIS GRAFOVA	32
POPIS TABLICA	32
SAŽETAK.....	34
SUMMARY	34

1. UVOD

1.1. Definiranje problema istraživanja

Problem istraživanja predstavlja financijska analiza poslovanja poduzeća Saponia d.d.. Analiza će obuhvatiti temeljne financijske izvještaje u razdoblju od 2017. do 2019. godine.

Za provedbu analize putem financijskih pokazatelja te horizontalne i vertikalne analize upotrijebljeni su javno dostupni nekonsolidirani godišnji financijski izvještaji koji se mogu pronaći na službenoj stranici Saponije.

Svrha provedbe analize je utvrditi financijsku stabilnost i uspješnost poslovanja poduzeća.

1.2. Ciljevi istraživanja

Cilj rada je analizirati financijske izvještaje tvrtke Saponia d.d. te na temelju informacija i podataka donijeti zaključak o poslovanju.

1.3. Metode rada

Pri pisanju teorijskog dijela završnog rada korišteni su podaci iz sekundarnih izvora poput stručne literature, članaka i interneta, a za izradu praktičnog dijela rada korišteni su financijski izvještaji poduzeća Saponia d.d.. Pri izradi završnog rada koristila se metoda financijske analize.

1.3. Struktura rada

Struktura završnog rada podijeljena je u 5 dijelova: uvod, temeljni financijski izvještaji, tehnike i postupci analize financijskih izvještaja, analiza financijskih izvještaja na primjeru Saponia d.d. te zaključak. U uvodnom dijelu rada definirat će se problem i predmet istraživanja, utvrdit će se ciljevi i metode rada. U drugom dijelu rada su opisani temeljni financijski izvještaji. U trećem dijelu opisani su financijski pokazatelji uspješnosti poslovanja te horizontalna i vertikalna analiza. U četvrtom dijelu provodit će se financijska analiza poduzeća Saponia d.d. prema javno dostupnim podatcima objavljenim na službenoj stranici Saponije. U posljednjem, petom dijelu, bit će prikazan zaključak na cjelokupni rad te na samom kraju prezentirat će se korištena literatura i popis slika, tablica i grafikona.

2. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

Temeljni financijski izvještaji prema Zakonu o računovodstvu [ZOR] (NN95/16) su:

1. Bilanca (Izvještaj o financijskom položaju)
2. Račun dobiti i gubitka
3. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
4. Izvještaj o novčanim tokovima
5. Izvještaj o promjenama kapitala
6. Bilješke uz financijske izvještaje.

Obvezu sastavljanja, utvrđivanja i javnu objavu godišnjih financijskih izvještaja propisuje više propisa, a to su: Zakon o računovodstvu, Zakon o tržištu kapitala, Zakon o trgovačkim društvima te Zakon o sudskom registru. Prema ZOR-u (NN78/15,134/15,120/16 čl.30) poduzetnik je dužan javno objaviti godišnje financijske izvještaje, godišnje izvješće te revizorsko izvješće (Šodan, 2019).

Članak 16. ZOR-a propisuje upotrebu sljedećih standarda financijskog izvještavanja:

- Hrvatske standarde financijskog izvještavanja (HSFI) koje donosi Odbor za standarde financijskog izvještavanja i
- Međunarodne standarde financijskog izvještavanja (MSFI) obuhvaćaju Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), njihove dopune i povezana tumačenja koji su utvrđeni od Europske komisije.

Osnovni cilj financijskih izvještaja je pružiti sve informacije o financijskom položaju i uspješnosti poslovanja poduzeća širokom krugu korisnika.

2.1. Pojam i vrste financijskih izvještaja

2.1.1. Bilanca

Bilanca je jedan od temeljnih financijskih izvještaja, koji služi kao podloga za ocjenu sigurnosti poslovanja (Vidučić, 2012). Sadržajno svojim obujmom i strukturom, bilanca obuhvaća imovinu i izvore imovine u formi obveza i kapitala na određeni dan, redovito na kraju poslovne godine. Temeljni elementi bilance su imovina sadržana u aktivni bilance, te kapital i obveze sadržani u pasivi bilance, kao izvori financiranja ukupno raspoložive imovine u aktivni bilance (Tintor, 2020).

Karakteristike bilance kao izvještaja su:

- statičnost- bilanca je izvještaj o financijskom stanju na točno određen dan,
- kumulativnost - prikazuje učinke svih odluka i transakcija koje su se dogodile te obračunale do datuma njezine pripreme,
- opisuje prošle događaje,
- bilančna ravnoteža - pruža dvostruku sliku jedne vrijednosti: imovine i njenih izvora (Aljinović Barač, 2015).

Prikaz standardne bilančne strukture se može vidjeti u tablici 1.

Tablica 1: Standardna bilančna struktura

A) POTRAŽIVANJE ZA UPISANI, NEUPLAĆENI KAPITAL	A) KAPITAL I PRIČUVE
	1. Upisani temeljni kapital
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	2. Upisani, a neuplaćeni temeljni kapital
1. Nematerijalna imovina	3. Premija na emitirane dionice
2. Materijalna imovina	4. Pričuve (zakonske, statutarne i ostale)
3. Dugotrajna financijska imovina	5. Zadržana dobit (preneseni gubitak)
4. Dugotrajna potraživanja	6. Dobit ili gubitak tekuće godine
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	B) DUGOROČNA REZERVIRANJA
1. Zalihe	
2. Kratkotrajna potraživanja	C) DUGOROČNE OBVEZE

3. Kratkotrajna financijska imovina	
4. Novčana sredstva	D) KRATKOROČNE OBVEZE
D) AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	E) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA
E) UKUPNO AKTIVA	F) UKUPNO PASIVA
F) IZVANBILANČANI ZAPISI	E) IZVANBILANČANI ZAPISI

Izvor: Izrada autora

2.1.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka (RDG) je prikaz svih prihoda i rashoda, te financijskog poslovanja nekog poslovnog subjekta ostvarenog u određenom vremenskom razdoblju, izraženo u financijskim terminima (Aljinović Barač, 2015).

Standardni model računa dobiti i gubitka obuhvaća poslovne i financijske prihode s jedne strane i poslovne i financijske rashode s druge strane sučeljavanja, gdje se kao rezultat pojavljuje dobit ili gubitak prije poreza, a potom nakon odbitka poreza na dobit, kao dobit ili gubitak nakon poreza što je i vidljivo u tablici 2. Prihodi i rashodi su dodatno podijeljeni u skupine i podskupine. Bitna značajka RDG-a je da su u njemu prikazani rashodi klasificirani po prirodnim vrstama troškova, što predstavlja ograničavajući čimbenik za jedan dio financijskih analiza i interpretaciju rezultata (Tintor, 2020).

Tablica 2: Temeljne pozicije računa dobiti i gubitka

I. POSLOVNI PRIHODI
II. POSLOVNI RASHODI
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda
2. Materijalni troškovi
3. Troškovi osoblja
4. Amortizacija
5. Ostali troškovi
6. Vrijednosno usklađivanje
7. Rezerviranja
8. Ostali poslovni rashodi
III. FINANCIJSKI PRIHODI

IV. FINANCIJSKI RASHODI
V. UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA
VI. UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA
VII. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI
VIII. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI
IX. UKUPNI PRIHODI
X. UKUPNI RASHODI
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA
XII. POREZ NA DOBIT
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA

Izvor: Izrada autora

2.1.4. Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima daje informacije o izvorima i upotrebi gotovine tijekom jednog izvještajnog razdoblja, ali predstavlja i bazu za planiranje budućih gotovinskih tokova i potreba za financiranjem (Vidučić, 2012). Cilj izvješća o novčanim tokovima je da prikaže promjene u financijskom položaju poduzetnika kao rezultat odluka donesenih u promatranom obračunskom razdoblju.

Svi novčani tokovi klasificiraju se u tri skupine aktivnosti kao:

- novčani tokovi od poslovnih aktivnosti,
- novčani tokovi od investicijskih aktivnosti i
- novčani tokovi od financijskih aktivnosti.

Izvještaj se sastavlja tako što uspoređujemo početna i konačna stanja u bilanci, a koriste se i podaci iz izvještaja o poslovanju. Može se sastaviti primjenom direktne ili indirektne metode (Tintor, 2020). Prema direktnoj metodi izvještaj pokazuje bruto novčane primitke i izdatke za svaku aktivnost, dok se indirektna metoda izračunava na način da se dobit ili gubitak nakon oporezivanja usklađuje za iznos amortizacije i promjena nenovčanih bilančnih stavaka te za ostale stavke čiji su novčani učinci investicijski ili financijski tokovi.

2.1.5. Izvještaj o promjenama kapitala

Izvještaj o promjenama kapitala ili glavnice prikazuje promjene na vlasničkom kapitalu. Ovaj se izvještaj smatra pomoćnim u smislu boljeg razumijevanja bilance. Svrha izvješća o promjenama kapitala jest prikaz promjene neto vrijednosti tvrtke odnosno bogatstva dioničara pri čemu se u bilješci navodi uzrok rasta ili pada glavnice (Vidučić, 2012). Promjene u kapitalu su rezultat donesenih odluka menadžera od utjecaja na vlasnički kapital. Glavni učinak na promjene ima rezultat poslovanja prikazan u računu dobiti i gubitka, ali i druge odluke, kao isplata dividendi, dokapitalizacija i dr. (Tintor, 2020).

2.1.6. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje jedan su od temeljnih financijskih izvještaja, koje sadrže dodatne i dopunske podatke koje nisu prezentirane u gore navedenim financijskim izvještajima. U bilješkama se nalaze temeljne informacije o poduzetniku i njegovim računovodstvenim politikama te analitički prikaz i tumačenja kategorija ostalih financijskih izvještaja, posebno u onim gdje su korištene alternativne metode obračuna. Ovaj izvještaj se izravno ne koristi u analizama financijskih izvještaja i interpretacijama dobivenih rezultata, ali daju značajan doprinos razumijevanju informacija u financijskim izvještajima (Tintor, 2020).

3. TEHNIKE I POSTUPCI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

3.1. Horizontalna analiza

Analize financijskih izvještaja izrađuju se kao poredba brojčanih pokazatelja iz izvještaja dobivenih na kraju jedne godine. Takva analiza prikazuje promjene na pojedinim stavkama i naziva se horizontalna analiza. Uvijek je bolje da se uspoređuju minimalno tri godine, kako bi se mogle uočiti određeni trendovi i na temelju njih donositi kvalitetnije poslovne planove i odluke za ubuduće. Predmet ove analize su pozicije bilance i pozicije iz računa dobitka i gubitka. Za izračun promjena u pozicijama bilance i računa dobiti i gubitka i njihovo uspoređivanje može se uzeti jedna godina kao bazna pa se preostale godine uspoređuju s njom, također mogu se praviti i poredbe svake godine u odnosu na prethodnu. Kod horizontalne analize može se pojaviti problem ako se dogode neke značajnije promjene u politici bilanciranja ili promjene obračunskih sustava kod izrade financijskih izvješća. Tada se prvo usklađuju bitne stavke da bi ovakva analiza imala smisla (Bolfek et al., 2012).

3.2. Vertikalna analiza

Pod vertikalnom analizom podrazumijeva se najčešće uspoređivanje pojedinih financijskih podataka (stavki bilance i računa dobiti i gubitka) dobivenih na kraju poslovne godine (Žager et al., 2008).

Vertikalna analiza bilance prikazuje postotak udjela pojedinih elemenata tj. stavki aktive i pasive u ukupnoj vrijednosti aktive odnosno pasive. Vertikalna analiza računa dobit i gubitka pomaže za određivanje postotnog udjela pojedine stavke računa dobiti i gubitka u vrijednosti neto prodaje društva. Kao konstanta se uzima vrijednost neto prodaje ili ukupni prihodi (Šodan, 2019). Ovakva je analiza naročito dobra u slučajevima inflacije.

3.1. Financijski pokazatelji uspješnosti poslovanja

3.1.1. Pokazatelji likvidnosti

Najčešći pokazatelji likvidnosti (tablica 3) jesu koeficijent tekuće likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent financijske stabilnosti, obrambeni interval i radni kapital. Ti podaci su primarni za menadžere. Za izračun pokazatelja su nam potrebni podaci iz bilance i računa dobiti i gubitka poduzeća.

Likvidnost na razini poduzeća se obično definira kao sposobnost poduzeća da pravovremeno podmiruje svoje svakodnevne dospjele obveze (Šodan, 2019).

Tablica 3: Pokazatelji likvidnosti

NAZIV POKAZATELJA	NAČIN IZRAČUNA
Koeficijent tekuće likvidnosti	Kratkotrajna imovina / Kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	(Kratkotrajna imovina - zalihe) / Kratkoročne obveze
Koeficijent trenutne likvidnosti	Novac / Kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	Dugotrajna imovina / (Kapital + dugoročne obveze)
Radni kapital	Tekuća imovina - Tekuće obveze

Izvor: Izrada autora

Koeficijent tekuće likvidnosti stavlja u omjer kratkotrajnu imovinu i kratkoročne obveze. Pokazuje koliko su kratkoročne obveze poduzeća pokrivene kratkotrajnom imovinom. Preporučljivo je da ovaj koeficijent iznosi 2, neki smatraju 1,5, kako poduzeće ne bi imalo problema sa nelikvidnošću (Žager et al., 2008).

Koeficijent ubrzane likvidnosti pokazuje u kojem stupnju su tekuće obveze pokrivene tekućom imovinom umanjenom za zalihe. Naime, zalihe su najmanje likvidni oblik kratkotrajne imovine te je u odnosu na ostale stavke kratkotrajne imovine potrebno najviše vremena kako bi se zalihe konvertirale u novac. Osim toga, zalihe su možda zastarjele ili neutržive pa se njima neće moći podmiriti kratkoročne obveze u vrlo kratkom roku (Šodan, 2019). Taj omjer trebao bi biti 1 ili veći od 1.

Vrijednost pokazatelja trenutne likvidnosti računa se kao odnos između raspoloživog novca i ukupnih kratkoročnih obveza te nema striktnu vrijednost.

Koeficijent financijske stabilnosti izračunava se tako što stavimo u omjer dugotrajnu imovinu i kapital uvećan za dugoročne obveze. Koeficijent bi trebao iznositi manje od 1, ako nije, doći će do pada radnoga kapitala.

Radni kapital se izračunava tako što od tekuće imovine oduzmemo tekuće obveze. Veći iznos radnoga kapitala podrazumijeva u pravilu veću financijsku stabilnost poduzeća.

3.1.2. Pokazatelji zaduženosti

Tablica 4: Pokazatelji zaduženosti

NAZIV POKAZATELJA	NAČIN IZRAČUNA
Koeficijent zaduženosti	Ukupne obveze / Ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja	Glavnica / Ukupna imovina
Pokazatelj financiranja	Ukupne obveze / Glavnica
Pokriće troškova kamate	Dobit prije poreza i kamata / Kamate
Stupanj pokrića I	Glavnica / Dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II	(Glavnica + dugoročne obveze) / dugotrajna imovina

Izvor: Izrada autora

Svi pokazatelji u tablici 4 upućuju na značaj strukture financiranja te su temeljena na podacima iz bilance, tj. predočavaju odraz strukture pasive. Pomažu utvrditi koliko su kreditori dobro osigurani i zaštićeni u slučaju insolventnosti, odnosno bili se u slučaju nemogućnosti vraćanja dugova, kreditori mogli naplatiti iz imovine poduzeća. Ako kreditori nisu dobro osigurani i zaštićeni, poduzeće neće biti u poziciji da se može dodatno zadužiti (Šodan, 2019).

Koeficijent zaduženosti pokazuje koliko se imovine financiralo iz tuđih izvora tj. obveza, a koeficijent vlastitog financiranja pokazuje koliko se imovine financiralo iz vlastitih izvora tj. glavnice. Iz perspektive dugoročne sposobnosti vraćanja dugova, bolje je da koeficijent zaduženosti bude što niži, a koeficijent vlastitog financiranja što viši (Šodan, 2019).

Koeficijent financiranja pruža iste informacije kao gore navedena dva pokazatelja zaduženosti te odražava odnos duga i glavnice. S aspekta zaduženosti i sposobnosti vraćanja dugova, potrebno je da ovaj pokazatelj bude što niži (Šodan, 2019).

Stupanj pokrića I pokazuje koliko je dugotrajna imovina pokrivena glavnicom i obično se smatra da bi dugotrajna imovina trebala biti u cijelosti pokrivena glavnicom tj. da vrijednost ovog pokazatelja treba biti približno 1. Stupanj pokrića II pokazuje koliko je dugotrajna imovina pokrivena glavnicom uvećanom za dugoročne obveze. Vrijednost ovog pokazatelja bi trebala biti veća od 1 jer dio dugoročnih izvora financiranja treba biti iskorišten za financiranje kratkotrajne imovine (neto radni kapital) (Šodan, 2019).

3.1.3. Pokazatelji aktivnosti (obrta)

Najčešći pokazatelji aktivnosti ili obrta su navedeni u tablici 5.

Tablica 5: Pokazatelji aktivnosti

NAZIV POKAZATELJA	NAČIN IZRAČUNA
Koeficijent obrta ukupne imovine	Ukupni prihodi / Ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	Ukupni prihodi / Kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja	Prihod od prodaje / Potraživanja
Trajanje naplate potraživanja	Broj dana u godini / KOP
Koeficijent obrta zaliha	Troškovi za prodano / Zalihe
Dani vezivanja zaliha	Broj dana u godini / KOZ

Izvor: Izrada autora

Koeficijent obrta ukupne imovine dobijemo stavljanjem u odnos ukupni prihod i ukupnu imovinu. Ovaj koeficijent nam govori koliko jedna novčana jedinica aktive stvara novčanih jedinica prihoda (Bolfek et al., 2012).

Pokazatelj obrta kratkotrajne imovine se dobije uspoređujući ukupni prihod i kratkotrajnu imovinu. Dobiveni rezultat nam kazuje koliko puta se potraživanja obrnu tijekom jedne poslovne godine.

Koeficijent obrtaja potraživanja se dobije stavljanjem prihoda od prodaje i potraživanje u odnos. Na temelju ovog koeficijenta, može se utvrditi prosječno trajanje naplate potraživanja. Trajanje naplate potraživanja mjeri koliko je prosječno potrebno dana da poduzeće naplati svoja potraživanja.

Koeficijent obrtaja zaliha dobijemo stavljanjem u odnos troškove za prodano i zalihe. Za izračun dani vezivanja zaliha potreban je ovaj koeficijent. Dani vezivanja zaliha nam govore koliko je poduzeću potrebno dana da proda svoje zalihe. Što je pokazatelj dana vezivanja zaliha veći, to je potrebno više uložiti u investicije zaliha.

3.1.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Svi navedeni pokazatelji u tablici 6 se dobiju pomoću podataka o prihodima i rashodima te označavaju koliko se ostvari prihoda po jedinici rashoda. Ako je vrijednost pokazatelja veći od 1, označava da poduzeće ostvaruju dobitak.

Tablica 6: Pokazatelji ekonomičnosti

NAZIV POKAZATELJA	NAČIN IZRAČUNA
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	Ukupni prihodi / Ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovanja	Ukupni poslovni prihodi / Ukupni poslovni rashodi
Ekonomičnost financiranja	Financijski prihodi / Financijski rashodi
Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	Izvanredni prihodi / Izvanredni rashodi

Izvor: Izrada autora

3.1.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti, kao što je vidljivo iz tablice 7, promatraju profitnu maržu, rentabilnost ukupne imovine (ROA) i rentabilnost vlastitog kapitala (ROE). Pokazatelji profitabilnosti izračunavaju se na bruto i neto profitnoj marži odnosno temeljem dobiti prije i nakon oporezivanja. Pokazatelj rentabilnosti imovine se dobije množenjem marže profita s

koeficijentom obrta ukupne imovine, što nam govori da se rentabilnost povećava povećanjem marže profita (Žager et al., 2008).

Tablica 7: Pokazatelji profitabilnosti

NAZIV POKAZATELJA	NAČIN IZRAČUNA
Neto marža profita	Dobit prije poreza i kamata / Ukupni prihodi
Bruto marža profita	(Neto dobit + kamate) / Ukupni prihod
Rentabilnost imovine (ROA)	Dobit prije poreza i kamata / Ukupna imovina
Rentabilnost glavnice (ROE)	Neto dobit / Glavnica

Izvor: Izrada autora

3.1.6. Pokazatelji investiranja

Najvažniji pokazatelji koji interesiraju investitore su pokazatelji investiranja. To je skupina pokazatelja koja govori koliko je novčanih jedinica dobiti ostvareno po dionici, odnosno kolika je dividenda po dionici i kakav je odnos cijene i dobiti po dionici. Najvažniji pokazatelji investiranja su prikazani u tablici 8 te njihovi izračuni. Za izračun pokazatelja, kao što možemo vidjeti iz tablice, osim podataka iz financijskih izvještaja potrebni su i podaci o broju i tržišnoj vrijednosti dionica.

Tablica 8: Pokazatelji investiranja

NAZIV POKAZATELJA	NAČIN IZRAČUNA
Dobit po dionici (EPS)	Neto dobit / Broj redovnih dionica
Dividenda po dionici (DPS)	Dio neto dobiti za dividendu / broj redovnih dionica
Odnos isplate dividendi (DPR)	DPS / EPS
Odnos cijene i dobiti po dionici (P/E)	PPS / EPS
Odnos cijene i knjigovodstvene vrijednosti po dionici (P/Bv)	PPS / BVS
Ukupna rentabilnost glavnice (URD)	EPS / PPS
Dividendna rentabilnost dionice (DRD)	DPS / PPS

Izvor: Izrada autora

4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU SAPONIA D.D.

4.1. Opće informacije o Saponia d.d.

Saponia d. d. je osječka suvremena je tvrtka izgrađena na stogodišnjoj tradiciji i inventivnosti zaposlenika. Osnovana je 1894. godine od strane Samuela Reinitza, a 1998. preuzela je širokobriješka tvrtka Mepas. Saponia je osnovana kao radionica za proizvodnju sapuna te se postepeno razvijala do najvećeg proizvođača deterdženata i sredstava za pranje u srednjoeuropskim zemljama.

Slika 1: Tvrtka Saponia u Osijeku

Izvor: Saponia, <https://www.saponia.hr/hr/>

Misija poduzeća Saponia je svakodnevno unapređenje življenja razvijanjem kulture čistoće i zdravlja kao životnog stila, dok je vizija biti vodeća deterdžentsko-toaletna industrija u regiji.

Godine 1922., dolazi do spajanja sa svjetski poznatom tvrtkom Georga Schichta što je uzrokovalo proširenja proizvoda te povećanu proizvodnju. Trenutno, raspolažu sa više od petsto različitih proizvoda razvrstanih u tri osnovne kategorije proizvoda:

1. deterdženti široke potrošnje (deterdženti za pranje rublja, omekšivači, sredstva za pranje posuđa, sredstva za čišćenje);
2. toaletni program (paste za zube, četkice za zube, sapuni, šamponi, proizvodi za njegu beba, proizvodi za sunčanje);

3. sredstva za industriju i instituciju (proizvodi za pranje, čišćenje i dezinfekciju u različitim industrijskim poduzećima i institucijama).

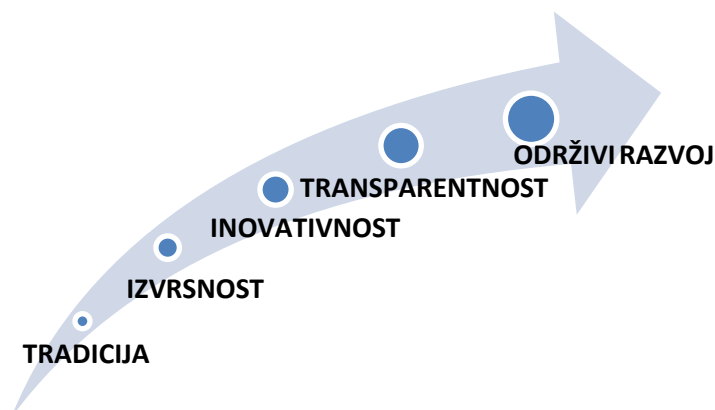

Slika 2: Nova linija proizvoda sa neofresh tehnologijom

Izvor: Saponia, <https://www.saponia.hr/hr/>

Posebno su ponosni na vlastite vrhunske brandove koji su postali sinonim za kvalitetu te su već desetljećima neizostavni u mnogim kućanstvima: Faks helizim, Nila, Rubel, Bioaktiv, Plavi Radion, Ornel, Likvi, Tipso, Arf, Vim, Bis, Lahor, Frutella, Kalodont, Di, Brinell, Skit. Distributivni centri u Hrvatskoj nalaze se u Osijeku, Splitu, Zagrebu, Dubrovniku i Rijeci, a u inozemstvu se nalaze u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Kosovu, Makedoniji, Sloveniji, Srbiji i Švedskoj.

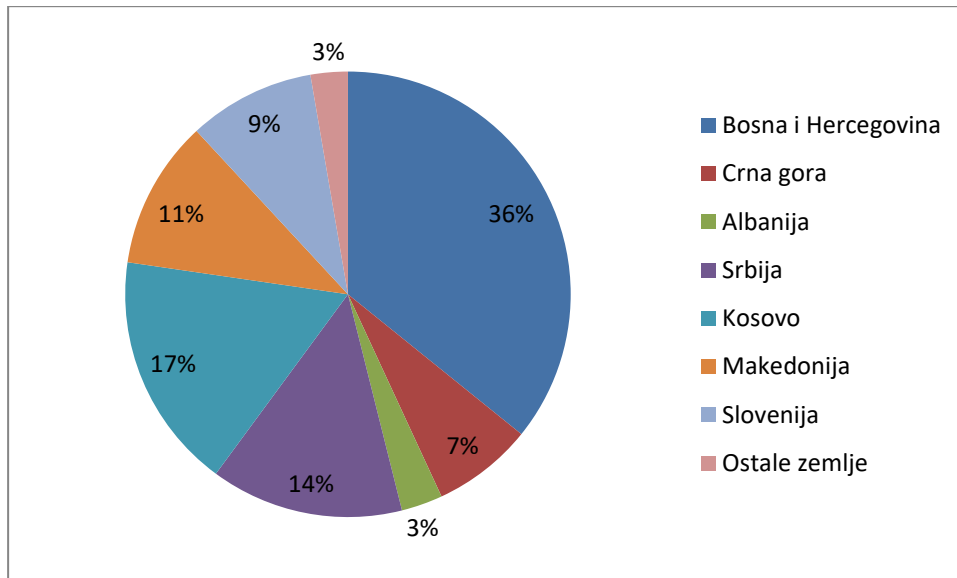
Dobitnici su velikog broja nagrada i priznanja poput: Zlatne plakete za najuspješnije trgovačko društvo u Osječko-baranjskoj županiji, znak "Hrvatska kvaliteta", povelje za poticanje i primjenu kvalitete, Zlatni ključ za najboljeg izvoznika u Bosni i Hercegovini i Srbiji i brojne druge.

Slika 3: Korporativne vrijednosti Saponije

Izvor: Izrada autora

Na tržištu Hrvatske u 2019. ostvareno je 269,9 milijuna kuna prihoda što je 3,8 milijuna kuna odnosno 1,4 % manje od prihoda prethodne godine. Ostvareni prihodi na tržištu Hrvatske čine 54,1 % posto prihoda od prodaje.

Graf 1: Struktura izvoza u 2019. godini

Izvor: Izrada autora

Prihodi od prodaje na inozemnim tržištima iznosom od 229,9 milijuna kuna čine 45,9 % prihoda od prodaje i na razini su ostvarenja prethodne godine (Saponia, 2020).

4.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja Saponije

Za provođenje horizontalne analize bilance i računa dobiti i gubitka korišteni su podaci dobiveni za 2017., 2018. i 2019. godinu. Uspoređeni su podaci iz 2018. u odnosu na 2017. godinu, zatim iz 2019. u odnosu na 2018.

Tablica 9: Horizontalna analiza bilance

GODINA	2017.	2018.	2019.	Apsolutna promjena 2018.-2017.	Relativna promjena 2018.-2017.	Apsolutna promjena 2019.-2018.	Relativna promjena 2019.-2018.
AKTIVA							
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	384.075.398	306.612.789	307.511.575	-77.462.609	-20,17%	898.786	0,29%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	260.455	107.487	3.299.791	-152.968	-58,73%	3.192.304	2969,94%
II. MATERIJALNA IMOVINA	98.710.635	84.074.501	84.570.603	-14.636.134	-14,83%	496.102	0,59%
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	284.719.782	216.302.368	206.446.536	-68.417.414	-24,03%	-9.855.832	-4,56%
IV. POTRAŽIVANJA	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	384.256	6.128.433	13.194.645	5.744.177	1494,88%	7.066.212	115,30%
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	410.665.472	375.277.329	324.525.328	-35.388.143	-8,62%	50.752.001	-13,52%
I. ZALIHE	59.607.579	56.217.537	52.904.215	-3.390.042	-5,69%	-3.313.322	-5,89%
II. POTRAŽIVANJA	289.722.495	261.919.165	197.022.883	-27.803.330	-9,60%	64.896.282	-24,78%
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	59.267.740	52.262.740	26.044.618	-7.005.000	-11,82%	26.218.122	-50,17%
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	2.067.658	4.877.887	48.553.612	2.810.229	135,91%	43.675.725	895,38%
C) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	836.044	842.215	191.740	6.171	0,74%	-650.475	-77,23%
D) UKUPNO AKTIVA	795.576.914	682.732.333	632.228.643	112.844.581	-14,18%	50.503.690	-7,40%
PASIVA							
A) KAPITAL I REZERVE	448.055.409	399.251.947	363.063.832	-48.803.462	-10,89%	36.188.115	-9,06%
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	244.169.200	244.169.200	244.169.200	0	0,00%	0	0,00%
II. KAPITALNE REZERVE	215.962	215.962	215.962	0	0,00%	0	0,00%
III. REZERVE IZ DOBITI	183.406.279	205.421.978	156.348.593	22.015.699	12,00%	49.073.385	-23,89%
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	-1.751.731	853.820	795.305	2.605.551	-148,74%	-58.515	-6,85%

V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	60.466	-21.238.558	-13.981.908	-21.299.024	-35224,79%	7.256.650	-34,17%
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	21.955.253	-27.834.826	-22.449.815	-49.790.079	-226,78%	5.385.011	-19,35%
VII. MANJINSKI INTERES	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%
B) REZERVIRANJA	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%
C) DUGOROČNE OBVEZE	59.234.076	97.782.765	83.748.950	38.548.689	65,08%	14.033.815	-14,35%
D) KRATKOROČNE OBVEZE	280.270.026	180.501.366	172.838.474	-99.768.660	-35,60%	-7.662.892	-4,25%
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	8.017.403	5.196.255	12.577.387	-2.821.148	-35,19%	7.381.132	142,05%
F) UKUPNO – PASIVA	795.576.914	682.732.333	632.228.643	112.844.581	-14,18%	50.503.690	-7,40%

Izvor: Izrada autora

Tablica 10: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka

GODINA	2017.	2018.	2019.	Apsolutna promjena 2018.-2017.	Relativna promjena 2018.-2017.	Apsolutna promjena 2019.-2018.	Relativna promjena 2019.-2018.
I. POSLOVNI PRIHODI	693.795.216	695.174.499	504.754.007	1.379.283	0,20%	-190.420.492	-27,39%
1. Prihodi od prodaje	688.782.957	686.865.831	500.106.648	-1.917.126	-0,28%	-186.759.183	-27,19%
2. Ostali poslovni prihodi	5.012.259	8.308.668	4.647.359	3.296.409	65,77%	-3.661.309	-44,07%
II. POSLOVNI RASHODI	663.962.041	676.638.020	488.006.348	12.675.979	1,91%	-188.631.672	-27,88%
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-2.538.945	3.976.740	-1.448.872	6.515.685	-256,63%	-5.425.612	-136,43%
2. Materijalni troškovi	546.909.065	544.730.331	374.629.146	-2.178.734	-0,40%	-170.101.185	-31,23%
3. Troškovi osoblja	70.297.442	74.745.997	70.222.434	4.448.555	6,33%	-4.523.563	-6,05%
4. Amortizacija	25.555.497	21.749.993	18.941.856	-3.805.504	-14,89%	-2.808.137	-12,91%
5. Ostali troškovi	21.068.248	27.919.795	21.992.384	6.851.547	32,52%	-5.927.411	-21,23%
6. Vrijednosno usklađivanje	1.860.202	3.115.839	2.968.215	1.255.637	67,50%	-147.624	-4,74%
7. Rezerviranja	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%
8. Ostali poslovni rashodi	810.532	399.325	701.185	-411.207	-50,73%	301.860	75,59%
III. FINANCIJSKI PRIHODI	9.724.104	9.023.972	4.186.532	-700.132	-7,20%	-4.837.440	-53,61%
IV. FINANCIJSKI RASHODI	12.333.279	61.198.435	47.452.304	48.865.156	396,21%	-13.746.131	-22,46%
1. Kamate	12.304.070	6.114.528	4.962.979	-6.189.542	-50,30%	-1.151.549	-18,83%
2. Tečajne razlike i drugi rashodi	29.209	55.083.907	42.489.325	55.054.698	188485,39%	-12.594.582	-22,86%
V. UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%
VI. UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%
VII. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%
VIII. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%
IX. UKUPNI PRIHODI	703.519.320	704.198.471	508.940.539	679.151	0,10%	-195.257.932	-27,73%
X. UKUPNI RASHODI	676.295.320	737.836.455	535.458.652	61.541.135	9,10%	-202.377.803	-27,43%
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	27.224.000	-33.637.984	-26.518.113	60.861.984	-223,56%	7.119.871	-21,17%
XII. POREZ NA DOBIT	5.268.747	-5.803.158	-4.068.298	-	-210,14%	1.734.860	-29,90%

				11.071.905			
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	21.955.253	-27.834.826	-22.449.815	49.790.079	-	-226,78%	5.385.011 -19,35%

Izvor: Izrada autora

Uspoređujući podatke 2018. u odnosu na 2017. godinu možemo zaključiti sljedeće:

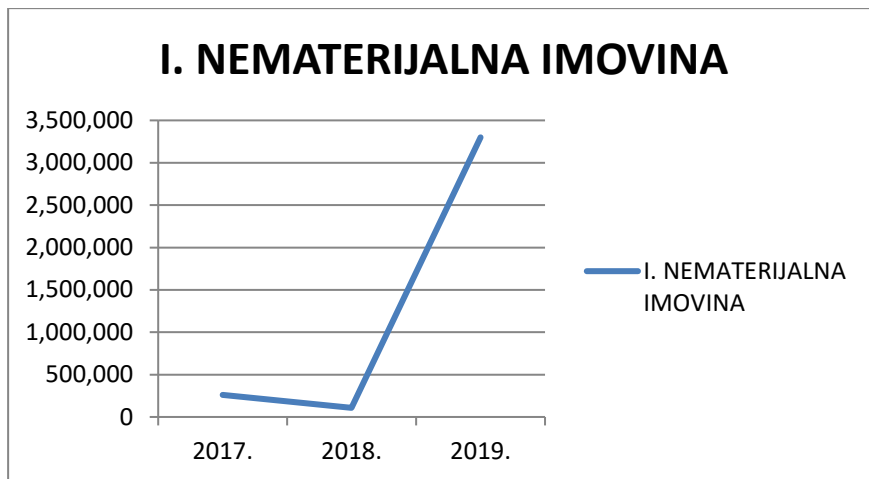
U tablici 9, dugotrajna imovina smanjena je za 20,17 %, dok su dugoročne obveze porasle za 65,08 %. Kratkotrajna imovina se smanjila za 8,62 %, kao i kratkoročne obveze za 35,60 %. Možemo primijetiti da je u svim stavkama imovine došlo do smanjenja osim u odgođenoj poreznoj imovini i novcu u banci i blagajni.

U tablici 10, poslovni prihodi su u blagom porastu od 0,20 %, ali rastu i poslovni rashodi za 1,91 %. Prihodi od prodaje padaju, ali ostali poslovni prihodi rastu za 65,77 %. Također, financijski prihodi padaju, a rashodi se povećavaju što dovodi do pada dobiti za 226,72 %.

Analizom podataka, iz tablice 10 i 11, koji se odnose na usporedbu 2019. i 2018. godine došlo se do sljedećih zaključaka:

Dugotrajna imovina raste za 0,29 %, za razliku od dugoročnih obveza koje su se smanjile za 14,35 %. Najveći rast je zabilježen kod nematerijalne imovine za 2969,94 % (graf 1). Nagli skok nematerijalne imovine posljedica je ulaganja u koncesije, patente, robne i uslužne marke te softver. Kratkotrajna imovina smanjena je za 13,52 %. Pad je zabilježen u kratkotrajnoj financijskoj imovini, a najveći porast je također zabilježen u novcu u banci i blagajni. Došlo je i do pada kratkoročnih obveza za 4,25 %.

Poslovni prihodi i rashodi bilježe pad, kao i financijski te je to rezultiralo gubitkom razdoblja za 19,35%.

Graf 2: Kretanje nematerijalne imovine od 2017. do 2019. godine

Izvor: Izrada autora

4.3. Vertikalna analiza financijskih izvještaja Saponije

Vertikalna analiza se računa tako što se u bilanci aktiva i pasiva označe sa 100, a svi ostali elementi se stavljaju u odnos s njima te tako dobijemo njihovu strukturu. Također, u računu dobiti i gubitka ukupan prihod označava se sa 100 pa se ostali elementi uspoređuju s njim.

Za provođenje vertikalne analize financijskih izvještaja korišteni su podaci dobiveni za 2017., 2018. i 2019. godinu.

Tablica 11: Vertikalna analiza bilance

GODINA	2017.	2018.	2019.	Vertikalna analiza 2017.	Vertikalna analiza 2018.	Vertikalna analiza 2019.
AKTIVA						
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	384.075.398	306.612.789	307.511.575	48,28%	44,91%	48,64%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	260.455	107.487	3.299.791	0,03%	0,02%	0,52%
II. MATERIJALNA IMOVINA	98.710.635	84.074.501	84.570.603	12,41%	12,31%	13,38%
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	284.719.782	216.302.368	206.446.536	35,79%	31,68%	32,65%
IV. POTRAŽIVANJA	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	384.256	6.128.433	13.194.645	0,05%	0,90%	2,09%
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	410.665.472	375.277.329	324.525.328	51,62%	54,97%	51,33%
I. ZALIHE	59.607.579	56.217.537	52.904.215	7,49%	8,23%	8,37%
II. POTRAŽIVANJA	289.722.495	261.919.165	197.022.883	36,42%	38,36%	31,16%
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	59.267.740	52.262.740	26.044.618	7,45%	7,65%	4,12%
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	2.067.658	4.877.887	48.553.612	0,26%	0,71%	7,68%
C) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	836.044	842.215	191.740	0,11%	0,12%	0,03%
D) UKUPNO AKTIVA	795.576.914	682.732.333	632.228.643	100,00%	100,00%	100,00%
PASIVA						
A) KAPITAL I REZERVE	448.055.409	399.251.947	363.063.832	56,32%	58,48%	57,43%
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	244.169.200	244.169.200	244.169.200	30,69%	35,76%	38,62%
II. KAPITALNE REZERVE	215.962	215.962	215.962	0,03%	0,03%	0,03%
III. REZERVE IZ DOBITI	183.406.279	205.421.978	156.348.593	23,05%	30,09%	24,73%
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	-1.751.731	853.820	795.305	-0,22%	0,13%	0,13%
V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	60.466	-21.238.558	-13.981.908	0,01%	-3,11%	-2,21%
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	21.955.253	-27.834.826	-22.449.815	2,76%	-4,08%	-3,55%
VII. MANJINSKI INTERES	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
B) REZERVIRANJA	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
C) DUGOROČNE OBVEZE	59.234.076	97.782.765	83.748.950	7,45%	14,32%	13,25%

D) KRATKOROČNE OBVEZE	280.270.026	180.501.366	172.838.474	35,23%	26,44%	27,34%
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	8.017.403	5.196.255	12.577.387	1,01%	0,76%	1,99%
F) UKUPNO – PASIVA	795.576.914	682.732.333	632.228.643	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor: Izrada autora

Tablica 12: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka

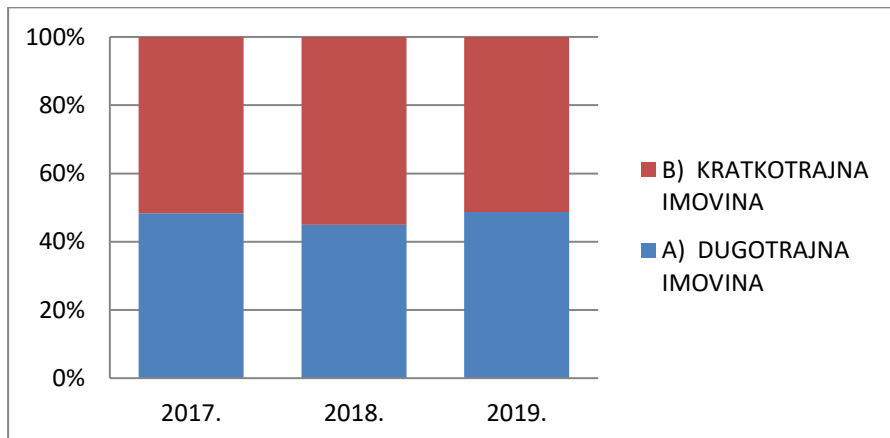
GODINA	2017.	2018.	2019.	Vertikalna analiza 2017.	Vertikalna analiza 2018.	Vertikalna analiza 2019.
I. POSLOVNI PRIHODI	693.795.216	695.174.499	504.754.007	98,62%	98,72%	99,18%
1. Prihodi od prodaje	688.782.957	686.865.831	500.106.648	97,91%	97,54%	98,26%
2. Ostali poslovni prihodi	5.012.259	8.308.668	4.647.359	0,71%	1,18%	0,91%
II. POSLOVNI RASHODI	663.962.041	676.638.020	488.006.348	94,38%	96,09%	95,89%
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-2.538.945	3.976.740	-1.448.872	-0,36%	0,56%	-0,28%
2. Materijalni troškovi	546.909.065	544.730.331	374.629.146	77,74%	77,35%	73,61%
3. Troškovi osoblja	70.297.442	74.745.997	70.222.434	9,99%	10,61%	13,80%
4. Amortizacija	25.555.497	21.749.993	18.941.856	3,63%	3,09%	3,72%
5. Ostali troškovi	21.068.248	27.919.795	21.992.384	2,99%	3,96%	4,32%
6. Vrijednosno usklađivanje	1.860.202	3.115.839	2.968.215	0,26%	0,44%	0,58%
7. Rezerviranja	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
8. Ostali poslovni rashodi	810.532	399.325	701.185	0,12%	0,06%	0,14%
III. FINANCIJSKI PRIHODI	9.724.104	9.023.972	4.186.532	1,38%	1,28%	0,82%
IV. FINANCIJSKI RASHODI	12.333.279	61.198.435	47.452.304	1,75%	8,69%	9,32%
1. Kamate	12.304.070	6.114.528	4.962.979	1,75%	0,87%	0,98%
2. Tečajne razlike i drugi rashodi	29.209	55.083.907	42.489.325	0,004%	7,82%	8,35%
V. UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
VI. UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
VII. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
VIII. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
IX. UKUPNI PRIHODI	703.519.320	704.198.471	508.940.539	100,00%	100,00%	100,00%
X. UKUPNI RASHODI	676.295.320	737.836.455	535.458.652	96,13%	104,78%	105,21%
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	27.224.000	-33.637.984	-26.518.113	3,87%	-4,78%	-5,21%
XII. POREZ NA DOBIT	5.268.747	-5.803.158	-4.068.298	0,75%	-0,82%	-0,80%
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	21.955.253	-27.834.826	-22.449.815	3,12%	-3,95%	-4,41%

Izvor: Izrada autora

Promatrajući dobivene podatke iz tablice 11 i 12 dolazimo do sljedećih zaključaka:

U svim promatranim razdobljima kratkotrajna imovina bila je veća od dugotrajne imovine što je vidljivo i u grafu 2. U pasivi bilance, kapital i rezerve se nisu značajno mijenjali. Dugoročne su obveze u 2017. godini iznosile 7,45 % ukupne pasive, sljedeće godine 14,32 % te u trećoj godini 13,25 % Kratkoročne su obveze sa 35,23 % smanjile na 26,44 % te u 2019. bilježe lagani porast na 27,34 % .

Uspoređujući financijski rezultat s ukupnim prihodima, možemo primijetiti da poslovni prihodi u svim promatranim razdobljima iznosi više od 98,62 % ukupnih prihoda, a financijski manje od 1,38 %. Poslovni rashodi zauzimaju u prvom promatranom razdoblju iznose 94,38 %, u drugom 96,06 %, a u trećem 95,98 % ukupnih prihoda.

Graf 3: Struktura kratkotrajne i dugotrajne imovine

Izvor: Izrada autora

4.4. Analiza financijskih izvještaja na temelju skupine pokazatelja

4.4.1. Pokazatelji likvidnosti

Tablica 13: Pokazatelji likvidnosti za razdoblje od 2017. do 2019. godine

NAZIV POKAZATELJA	2017.	2018.	2019.
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,427	2,025	1,751
Koeficijent ubrzane likvidnosti	1,221	1,723	1,466
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,007	0,026	0,262
Koeficijent financijske stabilnosti	0,757	0,617	0,688
Radni kapital	123.214.087,00	190.421.923,00	139.301.207,00

Izvor: Izrada autora

Koeficijent tekuće likvidnosti možemo definirati kao odnos između tekuće imovine i tekućih obveza. Tekuća imovina obuhvaća kratkotrajnu imovinu i plaćene troškove budućeg razdoblja i obračunati prihodi, a u tekuće obveze spadaju kratkoročne i odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja. Poželjno je da ovaj pokazatelj bude minimalno 2, što podrazumijeva da će se tada tekuće obveze podmiriti na vrijeme. Možemo zaključiti da u drugom razdoblju koeficijent je malo iznad 2, a u prvom i trećem ispod 2, što označava da Saponia može ostati bez sredstava za podmirenje kratkoročnih obveza.

Promatrajući dobiveni koeficijent ubrzane likvidnosti uočavamo prvo rast likvidnosti zatim pad u 2019. godini. Ovaj pokazatelj bi trebao biti veći od 1. U sva tri promatrana razdoblja koeficijent je zadovoljavajući.

Koeficijent trenutne likvidnosti nema striktnu vrijednost. Saponia je sposobna svoje tekuće obveze financirati sa tekućim novcem.

Poželjno je da koeficijent financijske stabilnosti bude manji od 1. U dobivenim podacima možemo vidjeti da je u svim godinama ispod 1, što označava da se više kratkotrajne imovine pokriva iz glavnice ili dugoročnih kredita.

Radni kapital bi trebao biti pozitivan. To nam kazuje da poduzeće ne bi trebalo imati problema sa likvidnošću. U svim promatranim razdobljima radni kapital je pozitivan te ukazuje na stabilnost bilančne strukture.

4.4.2. Pokazatelji zaduženosti

Tablica 14: Pokazatelji zaduženosti za razdoblje od 2012. do 2019. godine

NAZIV POKAZATELJA	2017.	2018.	2019.
Koeficijent zaduženosti	0,437	0,415	0,426
Koeficijent vlastitog financiranja	0,563	0,585	0,574
Pokazatelj financiranja	0,776	0,710	0,741
Pokriće troškova kamate	5,004	-4,501	-4,343
Stupanj pokrića I	1,167	1,302	1,181
Stupanj pokrića II	1,321	1,621	1,453

Izvor: Izrada autora

Koeficijent zaduženosti u pravilu bi trebao biti 0,5 ili manji. Što je ovaj koeficijent veći, to je veći i rizik ulaganja u društvo. Budući da nam ovaj pokazatelj govori koliko se imovine financira tuđim izvorima, iz tablice je vidljivo da je koeficijent zadovoljavajući u svim godinama tj. manji je od 0,5.

Koeficijent vlastitog financiranja bi trebao biti iznad 0,5. U svim promatranim razdobljima je iznad 0,5 te nam to kazuje da se većina imovine financira iz vlastitog kapitala.

Poželjno je da koeficijent financiranja bude što manji, maksimalno 1. Prema tome, dobiveni rezultati u svim promatranim razdobljima su zadovoljavajući.

Vrijednost pokazatelja pokriće troška kamata ne bi trebala biti manja od 3. Samo u prvoj promatranj godini je on zadovoljavajući.

Za ova dva pokazatelja (stupanj pokrića I i II) ponajprije će biti zainteresirani kreditori Saponije. Poželjno je da oba pokazatelja budu veći od 1. Na temelju dobivenih rezultata možemo procijeniti da je Saponia sposobna podmiriti glavnice i kamatu duga.

4.4.3. Pokazatelji aktivnosti (obrta)

Tablica 15: Pokazatelji aktivnosti za razdoblje od 2017. do 2019. godine

NAZIV POKAZATELJA	2017.	2018.	2019.
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,884	1,031	0,805
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	1,713	1,876	1,568
Koeficijent obrtaja potraživanja	2,915	2,490	2,179
Trajanje naplate potraživanja	125,202	146,571	167,478
Koeficijent obrtaja zaliha	12,085	11,860	9,166
Dani vezivanja zaliha	30,203	30,775	39,821

Izvor: Izrada autora

Koeficijent obrtaja ukupne imovine nam govori koliko na jednu novčanu jedinicu ukupne imovine poduzeće ostvaruje novčanih jedinica prihoda. Možemo zaključiti da je koeficijent prvo rastao zatim u 2019. godini pao na 0,805.

Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine se dobije uspoređujući ukupni prihod sa kratkotrajnom imovinom. U promatranom razdoblju možemo vidjeti da se smanjuje vrijeme trajanja obrta kratkotrajne imovine u godini dana.

Koeficijent obrtaja potraživanja označava koliko poduzeće u toku godine prosječno obrne svoja prosječna potraživanja. Iz tablice je vidljivo da se kroz godine on smanjivao.

Trajanje naplate potraživanja se izračunava tako što stavimo u odnos koeficijent obrtaja potraživanja i broj dana u godini. U tablici vidimo da se prosječno vrijeme naplate potraživanja povećava sa 125 na 167 dana.

Kod koeficijent obrtaja zaliha poželjno je da on bude što veći. U tablici primjećujemo da se on smanjivao, u 2017. iznosio je 12,085, a u 2019. godini 9,16.

Dani vezivanja zaliha označava koliko je dana potrebno da poduzeće proda svoje zalihe. U promatranim razdobljima možemo zaključiti da se on postepeno povećava te zahtijeva veće

investicije u zalihe. Tako je u 2019. godini bilo potrebno 39,8 dana da Saponia proda svoje zalihe.

4.4.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Tablica 16: Pokazatelji ekonomičnosti za razdoblje od 2017. do 2019. godine

NAZIV POKAZATELJA	2017.	2018.	2019.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,040	0,954	0,950
Ekonomičnost poslovanja	1,045	1,027	1,034
Ekonomičnost financiranja	0,788	0,147	0,088

Izvor: Izrada autora

Ako je vrijednost svih navedenih pokazatelja veći od 1, to označava da poduzeće ostvaruju dobitak.

U pokazatelju ekonomičnosti ukupnog poslovanja vidimo da samo u prvom promatranom razdoblju Saponia ostvaruje dobitak.

U drugom pokazatelju možemo zaključiti da je u 2018. ekonomičnost poslovanja bila najniža te u 2019. bilježi rast, ali u svim promatranim razdobljima koeficijent je iznad 1.

Možemo primijetiti da se ekonomičnost financiranja naglo smanjiva što je uzrok nagli skok financijskih rashoda te ovaj pokazatelj nije na zadovoljavajućoj razini.

4.4.5. Pokazatelji profitabilnosti

Tablica 17: Pokazatelji profitabilnosti za razdoblje od 2017. do 2019. godine

NAZIV POKAZATELJA	2017.	2018.	2019.
Neto marža profita	0,031	-0,040	-0,044
Bruto marža profita	0,048	-0,039	-0,042
Rentabilnost imovine (ROA)	0,043	-0,040	-0,034
Rentabilnost glavnice (ROE)	0,049	-0,070	-0,062

Izvor: Izrada autora

Neto marža profita označava koliko na jednu novčanu jedinicu ukupnih prihoda poduzeće ostvari jedinica neto dobiti. Iz tablice je vidljivo da u 2017. ostvaruje dobitak, a u 2018. i 2019. Saponia ostvaruje gubitak.

Pokazatelj bruto marža profita nam pokazuje koliko na jednu kunu ukupnih prihoda poduzeće ostvari dobiti prije poreza i kamata. Iz tablice 17, vidljiv je negativan trend.

Dobiveni podaci iz rentabilnosti imovine nam kazuju koliko na jednu novčanu jedinicu ukupne imovine poduzeće ostvari novčanih jedinica dobiti prije poreza i kamata. U 2017. godini ostvaruje 0,043 dobiti prije poreza i kamata, a u 2018. i 2019. ostvaruje gubitak.

Četvrti pokazatelj nam kazuje koliko neto dobiti ostvarujemo na jednu novčanu jedinicu uložene glavnice. Također, samo u prvom promatranom razdoblju ostvaruje neto dobit od 0,049, a u preostala dva razdoblja gubitak.

4.4.6. Pokazatelji investiranja

Tablica 18: Dodatni podaci za izračun pokazatelja investiranja za Saponia d.d.

Godine	2017.	2018.	2019.
Tržišna cijena dionice na kraju godine	258,00	260,00	290,00
Broj redovnih dionica	658.564	658.564	658.564
Knjigovodstvena vrijednost dionice	821,547	732,062	665,708

Izvor: Izrada autora

Tablica 19: Pokazatelji investiranja za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Godine	2017.	2018.	2019.
Dobit po dionici (EPS)	41,34	-51,08	-40,27
Odnos cijene i dobiti po dionici (P/E)	6,241	-5,090	-7,202
Odnos cijene i knjigovodstvene vrijednosti po dionici (P/Bv)	0,379	0,429	0,526

Izvor: Izrada autora

Broj dionica kroz sva promatrana razdoblja iznosio je 658.564. Dobit po dionici je ostvaren samo u prvoj promatranoj godini.

5. ZAKLJUČAK

Financijski izvještaji pružaju informacije o financijskom stanju, uspješnosti poslovanja i promjenama u financijskom položaju, što je menadžerima i drugim korisnicima potrebno za donošenje njihovih ekonomskih odluka.

U ovom završnom radu provedena je analiza financijskih izvještaja bilance i računa dobiti i gubitka poduzeća Saponia d.d. za razdoblje od 2017. do 2019.godine. Analiza je provedena putem horizontalna i vertikalne analize te analize financijskih pokazatelja.

Horizontalnom i vertikalnom analizom bilance računa dobiti i gubitka utvrđeno je kako je 2017. bila najuspješnije razdoblje, dok je 2019. najneuspješnije. Cjelokupna imovina se značajno mijenjala tijekom promatranih razdoblja gdje je najznačajniji utjecaj imao pad financijske imovine. U bilanci se utvrdilo da kratkotrajna imovina čini najveći udio u aktivni, dok je u pasivi to kapital i rezerve. Vlastiti kapital je u prethodnoj poslovnoj godini bio najmanji. Također, možemo zaključiti da Saponia posljednje dvije poslovne godine posluju s gubitkom, a posljedica toga je veći pad prihoda od rashoda.

Na temelju dobivenih podataka o likvidnosti Saponia d.d. je sposobna podmiriti svoje kratkoročne obveze te je bilančna struktura stabilna. Poduzeće svoju ukupnu imovinu većinom financira iz vlastitih izvora. U slučaju da poduzeće mora podići kredit, Saponia bi mogla vratiti glavnica zajedno sa kamatama. Pokazatelji aktivnosti su u padu tj. ostvaruju se manji prihodi od obrtaja, dok su koeficijenti naplate potraživanja i dani vezivanja zaliha rasli. Na temelju podataka o ekonomičnosti i profitabilnosti poslovanja, vidljivo je da samo u prvom promatranom razdoblju Saponia ostvaruje prihod. Također, dobit po dionici se ostvaruje samo u 2017.g.

LITERATURA

1. Aljinović Barač, Ž. (2015): Osnove računovodstva, Split, Ekonomski fakultet Split
2. Bolfek, B., Stanić, M., i Knežević, S. (2012): Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, [Internet], raspoloživo na: <https://hrcak.srce.hr/84754> [pristupljeno 20.8.2020.]
3. Narodne novine (2016): Zakon o računovodstvu, Narodne novine, d.d., Zagreb, broj 95/16.
4. Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine, d.d., Zagreb, broj 78/15.
5. Saponia, (2020): Misija i vizija, raspoloživo na: <https://www.saponia.hr/hr/o-nama/o-nama/>, [pristupljeno 16.8.2020.]
6. Šodan, S. (2018): Financijska analiza poslovanja, Split, Ekonomski fakultet Split, Split
7. Tintor, Ž. (2020): Analiza financijskih izvještaja u funkciji donošenja kvalitetnijih poslovnih odluka, [Internet], raspoloživo na: <https://doi.org/10.38190/ope.10.1.4> [pristupljeno 17.8.2020.]
8. Vidučić, Lj.(2012): Financijski menadžment, Zagreb, RRiF plus
9. Žager, K., Mamić Sačer,I., Sever, S., Žager,L.,(2008): Analiza financijskih izvještaja, Zagreb, Masmedia

POPIS SLIKA

Slika 1: Tvrtka Saponia u Osijeku.....	13
Slika 2: Nova linija proizvoda sa neofresh tehnologijom	14
Slika 3: Korporativne vrijednosti Saponije	14

POPIS GRAFOVA

Graf 1: Struktura izvoza u 2019. godini.....	15
Graf 2: Kretanje nematerijalne imovine od 2017. do 2019. godine.....	20
Graf 3: Struktura kratkotrajne i dugotrajne imovine.....	23

POPIS TABLICA

Tablica 1: Standardna bilančna struktura	3
Tablica 2: Temeljne pozicije računa dobiti i gubitka	4
Tablica 3: Pokazatelji likvidnosti.....	8
Tablica 4: Pokazatelji zaduženosti.....	9
Tablica 5: Pokazatelji aktivnosti.....	10
Tablica 6: Pokazatelji ekonomičnosti.....	11
Tablica 7: Pokazatelji profitabilnosti	12
Tablica 8: Pokazatelji investiranja	12
Tablica 9: Horizontalna analiza bilance.....	16
Tablica 10: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka.....	18
Tablica 11: Vertikalna analiza bilance.....	21
Tablica 12: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka.....	22
Tablica 13: Pokazatelji likvidnosti za razdoblje od 2017. do 2019. godine.....	24
Tablica 14: Pokazatelji zaduženosti za razdoblje od 2012. do 2019. godine.....	25

Tablica 15: Pokazatelji aktivnosti za razdoblje od 2017. do 2019. godine	26
Tablica 16: Pokazatelji ekonomičnosti za razdoblje od 2017. do 2019. godine	27
Tablica 17: Pokazatelji profitabilnosti za razdoblje od 2017. do 2019. godine	28
Tablica 18: Dodatni podaci za izračun pokazatelja investiranja za Saponia d.d.....	28
Tablica 19: Pokazatelji investiranja za razdoblje od 2017. do 2019. godine	29

SAŽETAK

Cilj rada je analizirati nekonsolidirane financijske izvještaje tvrtke Saponia d.d. te na temelju informacija i podataka donijeti zaključak o poslovanju.

Saponia d.d. njeguje bogatu povijest temeljenu na iznimnoj kvaliteti proizvoda koju su svojim korištenjem nagradile brojna kućanstva. Uspjeh tvrtke se može vidjeti u dugogodišnjem iskustvu, stečenom znanju u suradnji s najpoznatijim svjetskim tvrtkama te stalno praćenje i primjena znanstvenih i tehničkih dostignuća.

U završnome radu provedena je horizontalna i vertikalna analiza i analiza putem financijskih pokazatelja. Utvrđeno je da posljednje dvije godine poduzeće posluje s gubitkom.

Ključne riječi: analiza financijskih izvještaja, horizontalna i vertikalna analiza, financijski pokazatelji, Saponia d.d.

SUMMARY

The aim of this paper is to analyze the unconsolidated financial statements of Saponia d.d. and on the basis of information and data make a conclusion about the business.

Saponia d.d. take care of rich history based on the exceptional quality of products that have been rewarded by many households for their use. The success of the company can be seen in many years of experience, acquired knowledge in cooperation with the world's most famous companies and the constant monitoring and application of scientific and technical achievements.

In the final work, research was conducted using a horizontal and vertical analysis and analysis by financial indicators. It was concluded that the company has been operating at a loss for the last two years.

Key words: financial statement analysis, horizontal and vertical analysis, financial indicators, Saponia d.d.